

T.C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/13171
E.K. 152

Sayı : 75833232 - 610- **395**
Konu : Soru Önergeleri

12/06/2017

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Başbakanlığın 15/05/2017 tarihli ve 55607020-610-E.31756 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazı ile Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevap verilmesi tensip olunan 10/05/2017 tarihli ve 43452547-120.07-97674 sayılı yazınız ekindeki, İstanbul Milletvekili Sayın Gülay YEDEKÇİ tarafından verilen 7/13171 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Faruk ÖZLÜ
Bakan

Ek:

Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

Bilgi:

BAŞBAKANLIĞA
(Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DOÇ. DR. GÜLAY YEDEKÇİ'NİN

7/13171 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Antalya'daki eğitim gören iki lise öğrencisi kimya öğretmenlerinin danışmanlığında yaptıkları projeye TÜBİTAK Liseler arası Proje Yarışması için başvuruda bulunmuşlar, ancak proje TÜBİTAK tarafından kabul edilmemiştir. Bunun üzerine bu iki öğrenci bu kez de ABD'de dünya çapında düzenlenen liseler arası yarışmaya başvurmuştur.

Öğrencilerimiz ABD'de dünya çapında düzenlenen yarışmada 54 Ülke ve 2 bin 450 proje arasından dünya birincisi olarak altın madalya kazanmıştır.

Bu bağlamda;

Soru 1- TÜBİTAK niçin kurulmuştur? Amacı nedir?

Soru 2- TÜBİTAK'ın yönetiminde görev almış kişilerin eğitim düzeyleri ve unvanları nedir?

Soru 3- TÜBİTAK'ın açmış olduğu proje yarışmalarını kimler değerlendirmektedir? Değerlendiren kurul üyelerinin mezun oldukları üniversiteleri, bölümleri ve akademik unvanları nedir?

Soru 4- Ülkemizde üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerimize neden sahip çıkamamaktayız?

Cevap 1-2-3-4- TÜBİTAK'ın kuruluş amacı ve görevleri, 17.07.1963 tarihinde kabul edilerek 24.07.1963 tarih ve 11462 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 278 sayılı “Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun” ilk iki maddesinde belirtilmiştir.

Bu Kurumumuzun yönetiminde Başkanlık, araştırma merkezleri, enstitüler ve benzeri birimlerin başında görev yapmakta olan kişiler kendi alanlarında doktora veya yüksek lisans unvanına sahip, liyakat ve deneyim sahibi çalışanlar olup atamaları ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

“Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışmasına” ise bu yıl toplam 13.940 proje başvurusu yapılmış ve bu başvuruların bilimsel değerlendirmeleri, Türkiye genelinde 536 akademisyen tarafından gerçekleştirilmiştir. Değerlendirmede görev alan akademisyenler en az Yardımcı Doçent Doktor seviyesinde ve alanlarında uzman kişilerdir.

Öte yandan, ülkemizde üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerimize sahip çıkılamaması gibi bir durum hiçbir şekilde söz konusu olmamıştır. Nitekim TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen olimpiyat ve yarışma programlarıyla üstün yetenekli gençlerimizin genç yaşlarda bilime ve bilimsel araştırmaya teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Soru 5- TÜBİTAK’a başvuran bu öğrencilerin projeleri niçin kabul edilmemiştir?

Cevap 5- İlgili proje TÜBİTAK tarafından düzenlenen “Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması” değerlendirme kriterleri arasında yer alan “özgünlük” kriterine uymadığı için yarışmadan elenmiştir.

Ancak 2016 yılında başvuran ve yarışmadan elenen ilgili projenin sahibi, bu yıl TÜBİTAK tarafından düzenlenen aynı yarışmaya başka bir proje çalışması ile başvurarak bu sefer “Biyoloji” alanında birincilik ödülü almaya hak kazanmıştır.

Soru 6- Bugüne kadar TÜBİTAK’ta proje yarışmalarına katılıp reddedilen kaç öğrenci vardır? Ret olan bu öğrencilerin projelerinin kaç yurt dışında ödül almıştır?

Soru 7- TÜBİTAK’ta açılan proje yarışmalarında, icat veya buluşların kabul edilmesi ve birincilik kriteri nedir?

Soru 9- TÜBİTAK’ın kabul ettiği ve reddettiği projeler nedir?

Soru 10- TÜBİTAK’ın dini referanslı projelere onay verdiği doğru mudur?

Cevap 6-7-9-10- TÜBİTAK Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması 1968 yılından bu yana (49 yıldır) düzenlenmektedir. Her yıl başvuru sayısı artarak ilerleyen söz konusu yarışmaya bu yıl 13.940 proje başvurusu alınmış ve bunlardan 1.200 tanesi bölge merkezi illerimizde sergilenmiştir. Bu projelerden 220’si final yarışmasına katılmaya hak kazanırken, finalde ise 83 proje ödül kazanmıştır.

Söz konusu proje yarışmalarındaki projeler, alanında uzman öğretim üyelerinden oluşturulan jüriler tarafından, azami nesnellik ve tarafsızlık gözetilerek değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, bölge sergilerinde görevli jüriler bahse konu bölgedeki üniversitelerin öğretim üyeleri arasından seçilmekte, final sergisi için ise tüm Türkiye’deki üniversitelerden seçim yapılmaktadır.

Ancak bu noktada, yurt dışında düzenlenen ve kamuoyunda haber olan proje yarışmaları ile TÜBİTAK yarışmaları arasında farklı öncelikler bulunabilmektedir. Nitekim “Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışmasındaki” projeler; “Proje Hazırlama Rehberinde” ve “Yarışma İlanında” belirtilen Özgünlük ve Yaratıcılık, Kullanılan Bilimsel Yöntem, Tutarlılık ve Katkı, Yararlılık (Ekonomik, Sosyal, vb.) Uygulanabilirlik ve Kullanışlılık, Kaynak

Taraması, Özümseme ve Hâkimiyet, Sonuç ve Açıklık gibi kriterlere göre değerlendirilmektedir. Ayrıca, jüri önünde yapılan değerlendirmelerde, alanlarında uzman ilgili akademisyenler tarafından proje sahibi öğrencilerimize projelerinin “zayıf” ve “güçlü” yanları da bildirilmekte ve projelerini geliştirmek isteyen öğrencilere yol gösterilmektedir.

Netice olarak, bu bir yarışmadır ve ancak sınırlı sayıda proje ödül almaya hak kazanmaktadır. Ayrıca, yurt dışında ödül aldığı bilinen projeler, genellikle 1 yıl gibi uzun bir süre sonra yurt dışındaki yarışmalara sunulmakta olup, söz konusu projelerin bu sürede jüri önerileri de dikkate alınarak geliştirildikleri değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, soru önergesinde belirtildiği gibi dini referanslı projelerin onaylandığı yönündeki iddia ise gerçeği hiçbir şekilde yansıtmamaktadır.

Soru 8- Beyin göçünü durduracak donanımlı bireyleri ülkemizde tutmak için nasıl çalışmalar yapmaktasınız?

Cevap 8- BİDEB tarafından ülkemizdeki başarılı öğrenci ve araştırmacıların yurt içi ve yurt dışında yapacakları araştırmalarına destek verilmektedir. Yurt içi araştırma bursları ile araştırmacıların bilgi birikimin paylaşımına ve genç araştırmacıların araştırma ağına dâhil edilmesine destek verilirken, yurt dışı araştırma bursları ile araştırmacıların yurt dışında araştırma yaparak edindikleri deneyimleri Türkiye’ye aktarmaları teşvik edilmektedir.

Bu kapsamda yürütülen programlar arasında “2218 - Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı”, “2214/A - Yurt Dışı Doktora Sırası Araştırma Burs Programı”, “2219 - Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı” ve “2232 - Yurda Dönüş Araştırma Burs Programı” gibi destek programlarını sayabiliriz.

Bunlardan “Yurda Dönüş Araştırma Burs Programı” çerçevesinde tersine beyin göçünün teşvik edilmesi için yurt dışında araştırmalarına devam eden araştırmacılarımızın Türkiye’de yapacakları araştırmalarına 24 aya kadar destek verilmektedir. Burada, 2017 yılı ve sonrası başvurularda 5 yıl ve üzeri deneyimli araştırmacılara aylık 5.000 TL, 5 yılın altında deneyimli araştırmacılara ise aylık 3.500 TL destek verilirken bu kişilerin Türkiye’ye geliş yol giderleri, sağlık sigortası giderleri de program kapsamında karşılanmaktadır. Ayrıca program kapsamında 30.000 TL’ye kadar da araştırma desteği verilmekte olup bu Program yılda 6 kere başvuruya açılmaktadır.